

१४ व्या वित्त आयोगांतर्गत राज्यात
२४ जलदगती न्यायालये स्थापन
करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
विधि व न्याय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: जगन्या -१४१६/प्र.क्र.२०४/का-९
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: १८ ऑगस्ट, २०१७

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्र.डीएजे-२०१२/१०५५/प्र.क्र.१९०/कार्या.३, दि.६ जानेवारी, २०१५.
२. केंद्र शासनाचे दि. २९ मे, २०१५ चे पत्र (१४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी)
३. मा.उच्च न्यायालयाचे क्र.बी (डब्ल्यू) अ-२१०१/२०१२/२८५/३०७४, ६ फेब्रुवारी, २०१६ चे पत्र.
४. शासन निर्णय विधि व न्याय विभाग क्र.चौविआ-१२१६/प्र.क्र.१०/का-नऊ, दि. ०९ मार्च, २०१६.
५. १४ व्या वित्त आयोगाच्या अनुषंगाने दि.२८ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या उच्चस्तरीय सनियंत्रण समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
६. शासन निर्णय क्र.जगन्या-२०१६/प्र.क्र.१७६/का.नऊ, दि.३१ मार्च, २०१६.
७. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र चौविआ-१२१५/प्र.क्र.९४/१५/का-नऊ,
दि.२३ ऑगस्ट, २०१६
८. मा.उच्च न्यायालयाचे क्र.F&B/१४th F.C./१४९/२०१६, दि.२७ ऑक्टोबर, २०१६ चे पत्र.
९. मा.उच्च न्यायालयाचे क्र.F&B/१४th F.C./३७/२०१७, दि.१ फेब्रुवारी, २०१७ चे पत्र.
१०. वित्त विभागाचे दि. ०६.०६.२०१७ रोजीचे क्र.पदनि-२०१७/प्र.क्र.१२/१७/आ.पु.क. चे
कार्यवृत्त
११. शासन निर्णय विधि व न्याय विभाग क्र.चौविआ-१२१६/प्र.क्र.१०७/१६/का-नऊ,
दि.१४ जुलै, २०१७.

प्रस्तावना :-

१४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगांच्या शिफारशीमध्ये न्यायव्यवस्था सक्षम करण्याच्या दृष्टीने एकूण ११ घटक (अतिरिक्त न्यायालये, जलदगती न्यायालये, कौटुंबिक न्यायालये, कार्यरत न्यायालयाचे नविनीकरण, तांत्रिक मनुष्यबळ सहाय्य, स्कॅनिंग व डिजीटायझेशन, लॉ स्कूल, लोक अदालत, एडीआर सेंटर, मेडीएटर्स व सक्षमीकरण) दिलेले आहेत. १४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाचा कालावधी सन २०१५ ते २०२० असा असून त्यासाठी एकूण रु.१०१४ कोटी इतका निधी नमूद केलेला आहे. यापैकी रु.४६९.६७ कोटी इतका निधी ५ वर्षांच्या कालावधीकरिता जलदगती न्यायालयांकरिता नमूद केला आहे.

१४ व्या वित्त आयोगाच्या अनुषंगाने गंभीर स्वरूपाच्या गुन्ह्यांबाबतची जसे, खून, बलात्कार, दरोडा, अपहरण, अनैतिक मानवी वाहतूक, हुंडाबळी वगैरे बाबतची दाखल प्रकरणे, वरिष्ठ नागरिक, महिला, बालके, अपंग, एच.आय.व्ही. ग्रस्त वगैरे नागरिकांनी दाखल केलेली दिवाणी प्रकरणे, भू-संपादन, संपत्ती विषयक वाद याबाबतची दिवाणी प्रकरणे हाताळण्याकरिता २४ जलदगती न्यायालयांची स्थापना करण्याची व त्यासाठी १४४ पदे निर्माण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

१४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार राज्यातील गंभीर स्वरूपाच्या गुन्ह्यांबाबतची प्रकरणे हाताळण्याकरिता खालील नमूद केलेल्या ठिकाणी एकूण २४ जलदगती न्यायालये ही ज्या दिनांकास सुरु होतील तेथून पुढे ५ वर्षांच्या कालावधीकरिता स्थापन करण्यात येत आहेत.

जिल्हा न्यायाधिश संवर्ग		
अ.क्र.	न्यायीक जिल्हा	न्यायालयाचे ठिकाण - जिल्हा / तालुका
१	लातूर	लातूर
२	रत्नागिरी	रत्नागिरी
३	बीड	बीड
४	मुंबई	नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय, दिंडोशी
५	अमरावती	अमरावती
६	परभणी	हिंगोली
७	पुणे	खेड
८	अहमदनगर	संगमनेर
९	अहमदनगर	नेवासा
१०	बुलढाणा	खामगाव
११	ठाणे	कल्याण
१२	ठाणे	ठाणे

दिवाणी न्यायाधिश, वरिष्ठ स्तर आणि न्यायदंडाधिकारी संवर्ग		
१	ठाणे	कल्याण
२	नांदेड	नांदेड
३	नांदेड	मुखेड (लिक कोर्ट)
४	रायगड-अलिबाग	पनवेल
५	सातारा	कराड
६	उस्मानाबाद	परांडा
७	उस्मानाबाद	भूम
८	वाशिम	मंगळूरपीर (लिक कोर्ट)
९	बीड	माजलगाव
१०	भंडारा	भंडारा
११	अहमदनगर	अहमदनगर
१२	यवतमाळ	पुसद

२. सदर २४ जलदगती न्यायालयांकरिता उच्चस्तरीय सचिव समितीने दिलेल्या मान्यतेनुसार खालीलप्रमाणे पदनिर्मिती करण्यात येत आहे.

प्रत्येक जिल्हा न्यायाधिश संवर्गातील न्यायालयांकरीता अस्थायी स्वरूपात मंजूर पदे -

अ.क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी रुपये	पदसंख्या
१	जिल्हा न्यायाधीश	५१५५०-१२३०-५८९३०-१३८०-६३०७०	१
२	लघुलेखक (उ.श्रे.)	९३००-३४८०० + ग्रेड पे ४४००	१
३	वरिष्ठ लिपिक	५२००-२०२०० + ग्रेड पे २४००	१
४	कनिष्ठ लिपिक	५२००-२०२०० + ग्रेड पे १९००	१
५	शिपाई	४४४०-७४४० + ग्रेड पे १३००	२
एकूण			६
१२ न्यायालयांसाठी एकूण (१२x६)			७२

**दिवाणी न्यायाधिश (वरिष्ठ स्तर) आणि न्यायदंडाधिकारी संवर्गातील न्यायालयांकरीता
अस्थायी स्वरूपात मंजूर पदे -**

अ.क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी रुपये	पदसंख्या
१	दिवाणी न्यायाधीश (वरिष्ठ स्तर) आणि न्यायदंडाधिकारी	३९५३०-९२०-४०४५०-१०८०- ४९०९०-१२३०-५४०१०	१
२	लघुलेखक (उ.श्रे.)	९३००-३४८०० +ग्रेड पे ४४००	१
३	वरिष्ठ लिपिक	५२००-२०२०० +ग्रेड पे २४००	१
४	कनिष्ठ लिपिक	५२००-२०२०० +ग्रेड पे १९००	१
५	शिपाई	४४४०-७४४० +ग्रेड पे १३००	२
एकूण			६
१२ न्यायालयांसाठी एकूण (१२x६)			७२
एकूण २४ जलदगती न्यायालयांकरीता ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी एकूण पदे (७२+७२)			१४४

३. उपरोक्त अस्थायी पदे दि.२८ फेब्रुवारी, २०१८ पर्यंत चालू ठेवण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत असून सदर अस्थायी पदांना दि.२८ फेब्रुवारी, २०१८ नंतर पुढील मुदतवाढ घेणे आवश्यक आहे.

४. याकरिता येणारा खर्च "मागणी क्र.जे-१, २०१४ न्यायदान १०२-उच्च न्यायालये, (१३) १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत योजना, (१३)(०१) जलदगती न्यायालये (अनिवार्य) (२०१४ ०५९३)" या लेखाशिर्षाखाली त्या-त्या वित्तीय वर्षासाठी मंजूर होणा-या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. हा शासन निर्णय मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने तसेच वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ६०९-अ/व्यय-५, दिनांक १६.६.२०१७ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०८१८१६५३५०२२१२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नी. प्र. धोटे)

विधि सल्लागार-नि-सह सचिव

प्रतः

१. मा.राज्यपालांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. विरोधी पक्ष नेता विधान सभा / विधान परिषद व सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई
४. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
५. सर्व अ.मु.स. / प्र.स. / सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई,
७. सर्व प्रमुख न्यायाधिश, जिल्हा व सत्र न्यायालये,
८. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा / मुळ शाखा), मुंबई,
९. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, नागपूर, औरंगाबाद व पणजी खंडपीठ,
१०. संचालक, अभियोग संचालनालय, मुंबई,
११. सह संचालक, न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, उत्तन/नागपूर,
१२. सदस्य सचिव, विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई,
१३. महालेखापाल- एक (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), मुंबई,
१४. महालेखापाल- दोन (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), नागपूर,
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१६. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
१७. वित्त विभाग, वित्त आयोग कक्ष / व्यय-५/ अर्थ-११/आपुक,
१८. विधि व न्याय विभागातील सर्व कार्यासने,
१९. निवड नस्ती.